

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 4.

A kitüntetések jelentősége.

(P.) Az a királyi kitüntetés, melyben a kiegyezés megkötése alkalmából Kossuth Ferenc és Darányi Ignác miniszterek, s az ő kiváló munkatársaik részesültek, sokkal nagyobb jelentőségű, mint ahogy első tekintetre látszik. Mert nem csupán a hazafias és sikeres államférfiúi munkálkodás megérdemelt jutalma az, hanem egyszeresmind kifejezése királyunk olyan irányu gondolkodásának is, amelyet mindnyájan örömmel fogadhatunk.

A királyi kéziratok meleg hangja visszatükrözi királyunk nagy megnyugvását és meglegedését a fölött, hogy valahára sikerült az uralkodása alatt álló két állam között a közgazdasági békés viszonyokat helyreállítani.

Aki a legmagasabb ponton áll, annak a látóköre a legkiterjedtebb. A király tehát legjobban láthatta, hogy milyen veszedelem és kár háramlott mind a két országra abból a bizonytalanságból, amely közgazdasági életünket, immár évtized óta, súlyos válságoknak és rázkódtatásoknak tette ki. Ő felsége nagyou jól tudta, hogy mindaz a sok nyomoru-

ság, pénzválság és keresethiány, amely hazánk népének a vándorbotot adta a kezébe, az itthon maradtak helyzetét pedig oly keservessé tette, tulnyomó részben abból származott, hogy közgazdasági viszonyaink ugyszólván a levegőben függöttek; mert a bizonytalanság zárkózottá tette a tőkét és teljesen szárnyát szegte minden nagyobb szabású vállalkozásnak.

Ebből a nyomaszt-helyzetből pedig csak mindkét részről való józan belátással, kölcsönös mérséklettel, kölcsönös méltányossággal, s az adok, hogy adjak elvének alkalmazásával lehetett kibontakozni. És a kiegyezés valóban ily szellemben létesült: mind a két állam adott, de kapott is megfelelő előnyöket.

Midőn tehát a király ezeket az államférfiúi cselekedeteket jutalmazta a maga fejedelmi elismerésével, akkor arról tesz tanuságot, hogy mindkét állama iránt egyformán atyai jóindulattal viseltetik.

Nekünk magyaroknak azonban még más becses tanubizonytságot is szolgáltat a király elismerése.

Ne feledjük ugyanis, hogy a mostani kiegyezés az első, amely kifejezetten és félre nem magyarázható módon biztosította annak a jogunknak az érvényesítését, hogy a gazdasági önállóságot, min-

den további vita és tárgyalás nélkül, megcsinálhatjuk, ha úgy akarjuk.

Szó sincs róla, törvényeink értelmében ez a jogunk eddig is meg volt, de érvényesítése elé Ausztria mindig akadályokat gördíthetett; mert oda át makacsul azt vitatták, hogy a gazdasági elkülönítéshez Ausztria beleegyezése is szükséges. S tudvalevőleg ezt a felfogást táplálta maga az udvar is. Könnyű tehát elképzelni, hogy micsoda óriási felfordulás támadt volna abból, ha mi egyszerűen megpróbáltuk volna a vámsorompók fölállítását, Ausztria pedig vétót mondott volna ellene.

Kossuth Ferencnek és a koalíciós kormányának az érdeme, hogy ezt a féltelmes akadályt elgördítette a nemzeti törekvések útjából; mert a most megkötött kiegyezés nemzetközi szerződés formájában biztosította a gazdasági önállósághoz való jogunkat, s Ausztria ezt a szerződést épúgy elfogadta és törvénybe iktatta, mint Magyarország.

Amikor tehát a király ilyen kiegyezés megkötéséért tünteti ki a magyar kormány tagjait, akkor ez a királynak azt a felfogását is kétségtelenül dokumentálja, hogy a magyar állam önállóságához szó nem férhet s azok a miniszterek, akik ezt szerződésbe iktatták,

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Alvó utcákon.

Ugy szeretem a tavasz éjék
 Mélyes csendjét, némaságát...
 Melyet, mint láthatatlan árnyék,
 Futó zaj csak nagynéha szánt át...
 A csendet, mint a virágillatot
 Szinte magamba szívom, lehelem...
 S félig csukott szemekkel kószálok
 Alvó utcákon, palotás teren...

Elcsúsznak a lázongásaim,
 Vágytermő álmok elpihennek...
 Alusznak selymes, puha vánkósán
 A csöndnek, mint sok fáradt gyermek...
 S betakar színes, meleg ködevel
 Valami békés, áldott nyugalom...
 És én felejtetem azt is, hogy vagyok,
 Amíg a lelkem benne nyugtatom...

Pelle János.

Félév múlva.

Írta Fehér Jenő.

Tihamér.
 Jolán.

Tihamér: Hallgasson meg, Jolán. Szeretem magát és életem legboldogabb órája az lesz, amelyben önt a feleségemnek fogom nevezhetni. Tudja-e, mit jelent ez a szó: feleség? Azt jelenti, hogy feleségek leszünk jóban és rosszban, örömben és bánatban egyaránt. Azt jelenti, hogy meg kell osztanunk egymással jó és balsorsot, fenyőt és pompát épp úgy, mint szegénységet és nyomoruságot. Én tul vagyok már a fiatalos hevület csillogó álmain, amelyek játszi nap-sugarakba kapaszkodnak és csalóka remények lidérceit kergetik. Fiatalon izleltem meg az élet keserű falatjait és tudom, hogy a küzdelem verejtékes és nehéz. Fényre és pompára az én oldalamban melletted egyelőre nincs kilátás. Lehet, hogy valamikor jobb idők fognak reánk köszönteni, amikor majd mosolyogva gondolunk vissza az átélt, szűkös napokra. Mondom, meglehet. De nagyuri kényelemtől, fényről, pompáról egyelőre szó sem lehet...

Jolán: Én azt sohasem kérdeztem magától, Tihamér.

Tihamér: Annál szükségesebb, hogy meg-

mondjam önnek. Mert ön jólétben nevelkedett, talán kissé el is kényeztetették. Megvolt mindene, amit kívánt, sohasem tudta eddig, mi a gond, sohasem érezte, mi a nélkülözés.

Jolán: De hiszen...

Tihamér (mosolyogva): No no, távolról sem akarom ezzel azt mondani, hogy éhezni fog, vagy rongyokban fog járni, ha a feleségem lesz. Oh nem! De a vágyait bizony kissé mérsékelnie kell majd. Nem fogom hintón vihetni a színházba, páholyt sem bérelhetek az operában, drága ékszerekkel nem halmozhatom el, százakba kerülő toiletteket sem csináltathatok magának...

Jolán (Tihamérhez simulva): Miért sérteget engem ezzel a beszéddel? Megérdemeltem ezt magától? Hiszen tudja, hogy szeretem, nagyon szeretem. Meg akarom osztani a sorsát, bárminő lesz is. Részt akarok venni gondjaiban, a küzdelmeiben, a szegénységében, minden fájdalmában, mert... mert szeretem, Tihamér.

Tihamér: A szerelmet gyakran megöli a szegénység.

Jolán: Az én szerelmemet csak erősíteni fogja.

Tihamér: A szerelmemnek nincs nagyobb ellensége, mint a szegénység.

Jolán: Én megbékítem ezt a két ellenséget; jó barátokká teszem őket.

Vagyok bátor a n. é. közönség szives figyelmét felhívni, hogy **Színház-u. 4. szám alatt angol férfi szabóüzletet nyitottam** és szolid árak mellett a legelegánsabb öltönyöket készítem. Levelező-lap meghívásra helyben és vidéken

dus angol minta gyűjteményemmel azonnal megjelenek, a n. é. közönség szives pártfogásáért esedezve, vagyok

kiváló tisztelettel **KISS ISTVÁN**, angol uriszabó Színház u. 4. (Adorján palota.)

a király bizalmát és elismerését élvezik.

Mondhat tehát a sárga irigység és a roszt nyelvű demagógia, amit tetszik, ezek a kitüntetések nem közönséges rendjel- és címadómozgások, hanem örvendetes és eléggé meg nem becsülhető bizonyítékai annak, hogy király és nemzet között helyreállott a rég óhajtott összhangs alkotmányos jogainkat semmi veszély, nem fenyegeti, mert a királynak is kedvelt miniszterei azok, akiket a nemzet vezéreinek választott. Ez pedig jobban biztosítja a mi jövőnk minden obstrukciónál, ex-lexnél és passzív rezisztenciánál.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápril 4.

Elnök: *Justh Gyula.*

A mai ülés tíz órakor kezdődik. Az elnök jelenti, hogy Farkas Albertet, miután a szokásos harminc nap lejárt, végleg igazolt képviselőnek jelenti ki. Bemutatja továbbá Gyurics Ferenc levelét, amelyben jelenti, hogy lemond árvaszéki elnöki állásáról.

Egy csomó interpelláció is elő van jegyezve a mai napra.

Bródy Ernő a kultuszminisztert, *Zboray Miklós* a belügyminisztert, *Molnár János* pedig az összkormányt fogja interpellálni a Barkóczy ügyben.

Következik a gazdasági bizottság előadójának:

*Rátkay László*nak jelentése Kossuth sir-emlékére és szobrára felajánlott 10,000 koronáról. A Ház az adományozáshoz hozzájárult.

Tihamér: Én megtettem a kötelességemet. Jolán, édes Jolán, sohasem fogja a szememre vetni, ha nehéz lesz az életünk és sok mindenről le kell mondania, amiben most busás része van? Sohasem fogja a szemembe vetni a vádat, hogy milyen jogon merészeltél önt sorsom osztályosává tenni, ha annyi módomban sincs, hogy illően, rangosan eltarthassam?

Jolán: Soha, édes Tihamér, soha!

*

(Egy félesztendő mulva.)

Jolán: Ma délután vendégem volt.

Tihamér: Kicsoda?

Jolán: Katica volt itt, az Örkényi Katica. Tudod, az, aki az esküvőnkön oly feltűnően kacérkodott Bugáth Lőrincsel, a nagynéném egyik atyafiával, azzal a gazdag bácskai földbirtokossal.

Tihamér: Célt is ért a kacérkodásával.

Jolán: Hogyne! Bugáth elvette feleségül. Láttad volna csak...

Tihamér: Megszépült?

Jolán: Ellenkezőleg. A nagy jólét megárt neki. Hizásnak indult. De a ruhái... Olyan prémes bunda volt rajta, hogy testvérek közt megér ezer forintot. Hát még az ékszerei! Csupa briliáns, rubin, smaragd... vagyont érők... A kalapján olyan exotikus madarak tollai libeg-

A napirend.

Szkicsák Ferenc szól elsőnek a napirenden levő Nagy Emil-féle házszabályrevízió második szakaszához. Ugy gondolja, hogy Mérey-féle módosítás nem a második, hanem a harmadik szakaszhoz tartozik. Módosításokat nyújt be, a melyek kinyomatását kéri. A Ház a kinyomatást mellőzi.

Szencsényi György: Módosításokat nyújt be. Az elnökségnek megadni kívánja azt a jogot, hogy ha a felszólalások a tárgyalás menetének megakasztását célozzák, kérdést intézhessen a Házhoz a célból, hogy a felszólalások korlátoztassanak. E kérdésben a Ház vita nélkül egyszerű szavazással dönt. Az elnöki intézkedésekhez, csak öt perces felszólalást kíván engedni. A Ház a módosítások kinyomatását rendelte el.

Pillissy István: Beszéde elején benyújtja módosításait. A Nagy Emil-féle javaslat minden egyes pontjához nyújt be módosítást. A módosítások kinyomatását és szétosztását a Ház mellőzi.

Az elnök öt perc szünetet ad.

Szünet után.

Bozóky Arpád: Módosításokat nyújt be. A szavazások a sürgősség kimondása tárgyában titkosak legyenek. Ez a Bécsből jövő nyomás ellen jó fegyvernek bizonyulna.

Goldis László: Nagy Emil eredeti javaslata és Mérey Lajos módosítása közötti különbséget tárgyalja. Egyikkel sem ért egyet s több rendbeli módosítást nyújt be.

Goldis után *Rátkay* interpellációjára válaszolt *Wekerle*.

Tekintettel az interpellációkra *Justh Gyula* elnök a vitát berekeszti.

Ezután *Zboray Miklós* és *Bródy Ernő* interpelláltak a Barkóczy-ügyben. Az interpellációkra úgy *Apponyi*, mint *Andrássy* miniszterek fényes elégtételt adtak *Barkóczy*nak.

tek, aminőket a muzeum is ritkaságszámba vesz. E páva mellett úgy állottam én, mint egy kopott, szürke veréb... Persze ő teheti, az ő ura gazdag...

Tihamér: A tied meg szegény, csak mondd ki bátran.

Jolán: Nos hát igen. Szégyenlek már a barátnőim közé járni. Valamennyi suhogó selyemben jár... a jólét majd felveti őket... és... és vérig sértő szájalommal néznek végig az én egyszerű disztelen, posztó ruháimon... Én megelégettem már ezt a nyomoruságot! Fiatal vagyok. Mondják, hogy szép is vagyok... Elni akarok!

Tihamér: Jolán!

Jolán: Téged persze meglep, ha végre kitor belőlem a keserűség.

Tihamér: Figyelmeztettelek, mielőtt a feleségem lettél, hogy bele kell találnod magad a szerényebb viszonyok közé.

Jolán: Lehet. Nem emlékszem rá. Különb is annyi sok mindent beszéltél akkor, hogy engem, tapasztalatlan leányt egészen elcsábítottál a csillogó frázisaidal...

Tihamér: Szóval, elcsavartam a fejedet.

Jolán: Igenis elcsavartad, ha így jobban tesszik. Olyan embernek, aki nem tudja tisztessé-

Az ülés délután háromnegyed három órakor véget ért.

Az önálló bank és Nagyvárad.

Az önálló bank ügyében megmozdulnak most már a törvényhatóságok is. A mozgalom Nagyváradról indul ki, melynek közgyűlése május 9-én fog foglalkozni e tárggyal egy indítvány kapcsán, melyet *Fried Ferenc* nyújtott be a város törvényhatóságához.

Az indítvány szövege a következő:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

1910 év végén lejár az Osztrák Magyar Bank szabadalma. Tehát önkéntelen és szükségszerűen lép előtérbe az a gondolat, hogy meg kell hosszabbítani a szabadalmat, vagy a mi nemzeti szempontból, az országos magyar állam kiépítése szempontjából mindennél fontosabb: fel kell állítani az önálló magyar jegybankot.

Az ma már minden kétségen felül áll, hogy az ország gazdaságát megteremteni a külön nemzeti jegybank nélkül nem lehet. Ha tehát azt akarjuk, aminthogy az ország közvéleményének követelése az, hogy 1918. január 1-én a vámsorompók felállítassanak, mulhatatlanul szükséges, hogy az 1910. évben az önálló magyar jegybank létesüljön. Aminek kivívására a nemzet minden erejével kell küzdenünk. Ha ez meg nem történik, az önálló vámterület életbeléptetésére való erőteljes törekvésünk is egyszerű illúzió marad.

Hogy az ország törvényhozásában is megérett a gondolat s belátták a jegybank felállításának szükségességét, bizonyítja, hogy a képviselőház már kiküldötte a bizottságot, melynek nagy feladatául a jegybank előkészítését tűzte ki. De elérkezett mindazonáltal a szüksége annak, hogy a törvényhatóságok is állást foglaljanak a jegybank megteremtése érdekében.

— Mindezek után tisztelettel indítványozom:

Mondja ki a Tekintetes Törvényhatósági Bizottság, hogy az önálló magyar jegybank

gesen eltartani a feleségét, nem szabad meg-nősülnie.

Tihamér: Tudtommal még nem szenvedtél hiányt semmiben.

Jolán: Ami egy helyütt bőség, az másutt hiány lehet. Az emberek különfélek.

Tihamér: Sőt ugyanazok az emberek is különfélek más-más időben. Vannak például, akiknek egy fél esztendő rettenetes nagy változásokat idéz elő.

Jolán: Es vannak emberek, akik örök életükben ugyanazok maradnak. Ezek közé tartozol te is és éppen ezért nincs is reménységem, hogy melletted valaha jobb sor várakozik reám.

Tihamér: Nem külsőségekről beszélek, hanem a belsőről. En ma is az vagyok, aki voltam. Annyit nyújthatok csak neked, amennyit tudok.

Jolán: és ha ez kevés nekem?

Tihamér: akkor visszaadom a szabadságodat.

Jolán: Más szóval: elváltunk.

Tihamér: Nem akarok az utadban állni.

Jolán: Örülök, hogy kimondtad végre. (Seb- tében felveszi köpenyét és a kalapját.) Isten önnel, uram. Az ügyvédem elintézi a többi.

Tihamér (hájdalmas mosolylyal); Isten önnel, asszonyom...

Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

felállítását az ország életbevágó gazdasági érdekének tekinti s hogy a korszakos intézmény létesítését 1911-re óhajtja.

Ez irányban keresse meg a törvényhatóság felirat útján a kormányt és a képviselőházat és szólítsa fel csatlakozásra az összes törvényhatóságokat.

Teljes tisztelettel:

Fried Ferenc.

A képkiallítás megnyitása.

A »Magyar Művészet« képkiallítása tegnap nyílt meg Nagyváradon, a megyei székház nagytermében.

Az első délután előkelő közönség tekintette meg a tárlatot; bár nem voltak olyan nagy számmal, mint azt már Nagyváradon megszoktuk. Ennek azonban abban találhatók fel a magyarázata, hogy az egyik helybeli lap azt írta, miszerint a megnyitáson a meghívott vendégek lesznek jelen, holott meghívókat egyáltalán nem bocsátottak ki.

Ma azonban bizonyára zsúfolva lesz egész nap a megyei székház terme s előkelő közönségünk megtekinti az érdekes kiállítást, mely a festészet evolúcióját tárja elénk.

Vay Péter levele.

Gróf Vay Péter apostoli protonotárius a nagyvárad kiállítás mai ünnepélyes megnyitása alkalmából a következő levelet intézte dr. Rózsa Miklós a »Magyar Művészet« művészeti igazgatójához:

Nagyon tisztelt Doktor ur!

Végtelen sajnálatomra a fővárost ismét elkell hagynom — még pedig hosszabb időre, mint hittem volna. Berlin, Páris és Londonban egyidejűleg jelennek meg amerikai tanulmányaim. Így nemcsak az ország határán kívül, de kizárólag ez irányban leendő tevékenységem igénybe véve, s így kénytelen voltam lemondani tervezett nagyvárad utazásomról.

Távol a fővárostól, más irányba foglalkozva, nem tudok eleget tenni elnöki kötelességemnek, legalább nem olyan értelemben, mint én azt szerettem volna. De meglehetősen győződve, hogy munkájok, melyet a nemzeti művészet ősmertetése és népszerűsítése érdekében óhajtának kifejtetni, továbbra is legőszintebben fog érdekelni.

Midőn hazatias törekvéseinkhez a Mindenható áldását kérném, és nemes céljuk elérésére sok sikert kívánék, vagyok mint mindig kiváló tisztelettel.

Doktor uramnak őszinte hive:

Vay A. P.

Tudnivalók a kiállításról.

A kiállítás holnap, azaz vasárnap reggel 9 órától kezdve immár a nagy közönségnek is rendelkezésére áll. A belépő-jegy 1 korona, mely ugyancsak holnap, vasárnap, azaz délelőtt a vármegyeház disztermében megtartandó művészeti matinée meghallgatására is jogosít. A matinée programján tudvalevőleg dr. Rózsa Mik-

lós az ismert fővárosi esztetikusként művészettörténeti előadása szerepel, melynek címe: »A copfól a bőrkötényig.« Versek olvasnak még Jnhász Gyula és Dutka Akos, míg Hevesi Gusztika szavalni fog.

Vasárnap délután 2 órától kezdve a tárlat látogatásának díja 50 fillér s ez marad a belépő-díj az egész két héten át a míg a kiállítás Nagyváradon marad, kivéve az ugynevezett elite napokat, mikor is a megyeház disztermében művészeti zsurok lesznek ismert fővárosi és helyi írók és művészek közreműködésével.

A kiállítás egyébként jelentős ujitást is hozott be, amennyiben az összes képek a legelőnyösebb részletfizetésre is kaphatók, s így remény van arra, hogy a máris megindult művásár eredményeképp egész sereg szép új alkotás marad Nagyváradon. A művásár lebonyolítását kizárólag Füredy Károly ügyvezető igazgató eszközli.

A kiállítás reggel 9 órától esti 7 óráig látogatható.

Huszezer korona a Városligetre.

Bunyitay kanonok adománya.

Nagyvárad város fejlődése majdnem teljesen az utóbbi 25—30 évre esik; ez a pár évtized adott nagyobb lökést, hogy a fekvésénél, lakosságánál fogva fontos gócpont kiemelkedjék régi egyszerű állapotából s egy modern város előfeltételeit birja.

Ennek a fejlődésnek tekintélyes részéhez az a »holtkéz« gyűjtötte és szolgáltatotta az alapot, amelyet ma már szinte divattá vált minden oldalról gáncsolni, kicsinyelni, sőt a legalaptalanabbul támadni. Azok különösen, akik nagy hangon szórják krajcáraikat a különféle jótékony intézményekre, a figyelemre sem méltatják azokat a fejedelmi adományokat, a melyekkel a nagyvárad r. kath. klerus s különösen annak magasabb rangú tagjai áldoztak mindenkoron e város fejlődésére, társadalmi, jótékony intézményére.

A csendben áldásoson működő jótékony emberbaráti és közegészségügyi intézmények: árvaházak, nevelőintézetek, szegényházak, bölcsődék, parkok, mindmegannyi ékesen szóló emlékei a Salamonok, Bémerek, Szaniszlók, Nogállók, Vinklerék, Schlauchok fenkölt gondolkodásának, nemes szívének és e város iránti szeretetének.

Az ő bőkezűségük, a közjóért lángoló lelkesedésük nem csak ezek és ezek fájó könnyeit törülte le, de elősegítette a város fejlődését, amelynek történetébe arany betűkkel van beírva nevük.

Es a nagyvárad r. kath. főpapság soraiban ma is él s élni fog a jövőben is Nagyvárad városa iránt ez a nemes érzés, fenkölt gondolkodás, amely magasztos, bőkezűségben nyer áldásos kifejezést.

A város iránti meleg szeretet, nemeslelkűség fényes megnyilatkozása az a fejedelmi ajándék is, melylyel most sietett a város segítségére a nagyvárad i. szert. káptalan egyik illustris tagja: *Bunyitay* Vince apát kanonok. A kiváló tudós, a jeles főpap fenkölt lelke megtalálta azt az alkalmat és módot, hogy bőkezű adományával maradandó emléket emeljen önmagának, amikor az ember legdrágább kincsének: a közegészségügynek tesz mérhetlen szolgálatot.

A Városliget rendezésére *huszezer* koronát adományozott. A természet szeretete adta meg az impulzust, hogy ezt a nemes célt előmozdítsa s erre juttasson abból, amit Isten számára juttatott.

Az ő éleslátása vette észre, hogy mily szüksége van Nagyváradnak egy egészséges levegőjű sétaterre, mert bizony e tekintetben szegény, nagyon szegény Nagyvárad.

Ez a terület pedig már a természettől sétatér céljaira van rendelve. A Körözs folyó és a hegy között, mindig üde levegővel most már nem sokára, Nagyvárad város legszebb sétatere lesz.

A hálaérzetével fogadja bizonyára Nagyvárad város közönsége a fejedelmi adományt, amelyet a nemes lelkű, kiváló főpap a következő levél kíséretében juttatott a polgármesterhez:

Tekintetes városi Tanács!

Annak idején a legnagyobb örömmel vettem tudomásul a törvényhatóság azon határozatát, hogy a Városligetet rendezzi, befásítja, hogy a város lakossága jó szabad levegőt s a növényzet éltető erejét élvezhesse. Lehangoztam s elszomorított midőn most arról értesültem, hogy a magas kormány nem járult hozzá a törvényhatóság itt jelzett határozatához, mert azt a köveztvám terhére nem engedélyezhette.

Elhatároztam, hogy a város lakosságának érdekében módot óhajtok nyújtani a Városliget rendezésére, miért is ezen célra ezennel 20000 koronát a város részére felajánlok. Kérem Nagyvárad város tanácsát és közönségét, fogadják szívesen ezen adományomat.

Kikötésem csak az, hogy a munkálatok keresztülvitele egy általam megnevezendő egyénekből álló 3 tagú bizottság ellenőrzése és jóváhagyása mellett történjék s a Ligetben mindenkor a közérkölcshiség teljes és éber figyelemben ellenőrzés alatt álljon.

Nagyvárad, 1908. ápr. hó 3-án.

Teljes tisztelettel

Bunyitay Vinca
kanonok.

Első szent áldozási EMLÉKKÉPEK, valamint

mindennemű szentképecskék legnagyobb választékban, különféle alakban és a legszebb kivitelben magyar, német, vagy tót szöveggel a legjutányosabb árban kaphatók **BUZÁROVITS GUSZTÁV** könyvkereskedésében **Esztergomban**. — Mutatvány-képek és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A Magyar Művészet kiállítása Nagyváradon.

— Képtárlat a megyeházán. —

Irta: Némethy Gyula dr.

Nagyváradon az 1908. esztendő úgy látszik, a művészet jegye alatt áll, mert alig mult egy negyedik ebből az évből, máris a harmadik képkiallításról kell referálnunk. A multkori Eggenberger-féle kiállítás a tegnap művészetét mutatta be, a tegnap megnyitott, ellenben egészen a mának van szentelve. A kik a tegnaphoz tartoznak, alig jutnak szóhoz ezen a kiállításon, jelentéktelen vásznakkal, még hozzá eldugva, a rosszak között is legrosszabb helyeken.

A megyeház disztermében az ajtótól jobbra mindjárt a neoimpresszionisták képei kiállanak a falról. Mert hogy nem szólnak, az bizonyos. Jancsó tavaly kiállított két képe, Szigethy, Sass Ferenc és Boromissza Tibor (nem a püspök, csak rokona.) Az utóbbiak pointillisták részben, fehér alapon világos színűekkel operálnak. Magyar parasztház pettyegtetett díszítésére emlékeztet ez a piktura. Teljes sötétségben függ Berkes Antal egy tátrai képe, melyről így keveset mondhatunk. Rácz Sándor sok rákospalotai menyecskét meg leányt örökített meg s minden hanyagsága mellett is egyik-másik képe megkapott bennünket. Littkei Antal tájképei ugyan minél távolabb állanak a valóságtól, melynek ábrázolása úgy látszik tulesik ambíciója közén, de azért gyöngéd és jól egymáshoz temperált színeivel, itt-ott ügyes stílzálásával sok helyen lekötött minket. Cserna, Götz és Czigány Dezső rettenetes dolgokat produkáltak. Czigány Dezső »Szántóöldje« még a komikum határait is túlhaladja. Aber ist es dem erlaubt, so zu malen? kérdezi az ember önkénynt a Fligende Bätter kis Móriával.

A második osztályban viszont láttuk Ady Endre arcképét Czigány Dezsőtől. Tiszteljük mi a szimbolikus arcképfestést, de ami sok a sok! Nem tudom hányadik pohár abszint után, vagy minő lázában lehetne a mindenesetre abszintizű költő arcát ilyen formán látni. Végre kellene a Montmartre lebujait járnunk, hogy az ilyen arcképfestést megérthessük. Tulajdonképpen hozzá se kellett volna szólnunk.

Márfy Odön »Füredőzői«, Gulácsy Lajos »Gobelin«-ja, Márfy »Nő tükörrel«, Ziffer »Sziesztája« s egyéb szörnyüség, vagy fantasztikus rébuszok között megkapott Körösti »Téltája« és Zichy István gróf »Honor és Magyarja. Tolnai Ákos »Női szépsége« is józan kép a sok érthetlenség között. Milyen szép is a természet!

A harmadik szakaszban jóleső pihenést nyújtott Telkesz Valéria szép fiatal leánya, Böhm Riitta rendkívül finom olvasónője és last not least, Pentelei Molnár gyönyörű, hangulatos, sárga színeinek csudás ragyogásával gyö-

nyörködtető »Oszi levélhullása«. Sok rossz képét megbocsátjuk, vagy legalább elfeledjük a tárlatnak ezért a remek képért. Ahogy itt a sárga levelek csillogva hullanak, azt csakugyan látni és nézni kell!

Lehetőleg eldugva, alvilági sötétségben szerénykednek itt Lotz Károly, Knapp Imre, Pállya Celesztin képei, jó hogy Bihari genreképét el nem dugták. Még szerencse, hogy Poll Hugó egy remek finomságu pansellje »Hegyi táj«, sötétségbe nem került. Ez előtt is érdemes ám megállani. Menedékhely a kiállításon. Az utolsó szakaszban Feszty Arpád »Harcos« egy pompás arcképtanulmány, Rubovits Márk tipikus »Juhásza« Máray Aurél idilljei, s Pentelei egy másik »Őszi tája« állítanak meg.

A diszterem azon keskeny fala előtt, melyet a Feszty-féle milleniumi kép fed el, nyert rossz elhelyezést, rossz világítást a fiatal alig 26 éves Honti Nándor kolosszialis festménye az »Utolsó óra« (Amerikába a »hatodik óra« »the sixth hour« volt a címe, tudniillik a hatodik órában (nálunk délután 3 óra) feszítették fel Jézust.) Több mint négy méter széles s csaknem 3 méter magas kompozíció ez, mely ugyancsak emlékeztet Munkácsy nagy bibliai vásznára. Krisztus fölött a Kálváriára s fehér köntösében a sötét környezetben, mint egy égi tünemény áll meg égre emelve szeméit s felajánlva Menyei Atyának a bekövetkező áldozatot. Mindenekelőtt kiemeljük a fellogás és érzület nemességét, emelkedettségét és ihlettséget, mely főleg Jézus nemes szép, lemondás és áldozatkészségtől áradó arcából tükröződik. Az amerikai lapok, mint arról személyesen meggyőződünk, majd a magyar lapok tavaly, mikor Budapesten kiállítva volt, egyhangulag méltatták a fiatal művész alkotását, ki, ha nem is Feszty vagy Munkácsy (26 évvel) mindenestre megérdemli figyelmünket és jóakarunkat. Mert a képért kétségkívül érdemes lesz a tanulóifjúságot (most a husvétü ünnepek előtt) elvinni a tárlatra.

A diszterem udvar felőli nagy fala előtt sok szép alkotás, még pedig nem a legfiatalabb generációé nyert elhelyezést. Déry Béla a »Schelde partját« varázsolta elénk, Glaczk Oszkár egy kevésbé sikerült nagy vászon »Füredőző gyermekek« mellett sok szép s modernségben mértéket tartó képpel szerepel.

Milyen pompásak pej lovai a »Csalogatás« képen! Szép modern kép Katona Nándor »Tátra tája«, de Fényes Adolf burgonya s egy gipszarcu alakjával ott sem tudunk kibékülni. Olgyai Viktor sajtáságos, majdnem azt mondanók »stilizált« tájképein a »Fenyőerdőn«, meg a »Tisztáson«, gyönyörű sárga és zöld tónusokban, remek világítási effektusokban s bámulatos napsütésben gyönyörködött szemünk. Szép hangulatos Kuszka Jenő egy éjjeli tájképe is, valamint Kacián Odön »Hullámos tengerpartja.« Márk Lajos, a lipótvárosi szépnem festője több érdekes női arcképet állított ki, egy kissé söt-

tét szinhangulatban. Legjobban tetszett a »Pá-holyban« című gondos és eredeti kép.

Olyan kiállítás, mint az élet: sok rossznak, silányoknak, képteleneknek, de egyszersmind sok jónak keveréke. Ha nem minden képe nyújt is gyönyörűséget, tanulságot valamennyiből merithetünk. Igaz, hogy egyuttal sok szomorú tanulságot.

A rézbányai bánya beszüntetése.

Az államnak egyik legrégebbi bányája a Rézbánya két év alatt teljesen be fogja szüntetni az üzemet, mert már kivan aknázza. Maga ez a pusztá hir óriási megdöbbenést keltett Rézbánya vidékén, mert ott tudvalevőleg a lakosság nagy része az állami bányákban keresi a kenyerét. Ha a bánya most egyszerre beszünteti a munkát, több mint 300 család marad kenyér nélkül.

Az állami bányáknak egyik legrégebbike a rézbányai. 1751-ben nyílt meg, azóta szakadatlanul működik. Ily hosszú idő alatt a környék népét, annak szokásait úgy rendezte be, hogy azok szoros összefüggésben legyenek a bányával. A népnek ugyszólván ez vált kenyérkeresetvé és más foglalkozás után nem is nézett, minthogy ott azou a vidéken nem is nézhetett. A bánya volt mindene a népnek.

Az utóbbi években azonban egyszerre az a fenyegető hir kezdett terjedni, hogy a bánya nem ad termést, kezd kiürülni. A híresztelések a'aposak voltak, mert a kormány látva azt, hogy a bánya nem képes annyi termést hozni hogy érdemes legyen fentartani, kimondotta, hogy a bánya üzemet be fogja szüntetni. Erről tudomást szerzett az ottani bányahivatal is és így jutott ki a hir a nép közé. Nagy rémullet a hir.

A lakosság mozgalmat indított, hogy kérelmet intéz a kormányhoz és kérni fogja miszerint a bányát tovább is tartsa fenn. Terjedelmes beadványt készítettek a fenyegetett munkások és ebben megrázó színekkel ecsetelték helyzetük komorságát, mely befog következni, ha a bánya beszünteti az üzemet.

A beadványban a munkások azt állították, hogy a bánya még nincs is annyira kiaknázza hogy be kellene szüntetni. Ha több költséget fordítanak a bányákra még huzamos ideig lehetne fentartani az üzemet. Ez bajosan lehet igaz és csak a nép kétségbeesésének indoka, hogy még néhány évig ne veszítsék el a kenyeret.

A keresetüket veszélyeztetve látó munkások kérték a kormányt, hogy a bányát még ne szüntessék be, mégis azonban arra az eshetőségre, ha be kellene szüntetni az üzemet, úgy azok helyébe bármilyen ipartelepet létesítsenek, hogy a nép keresete megmaradhasson. A kérvényt Glaczk Antal főispánhoz nyújtották be, hogy annak kedvező intézést eszközöljön ki a kormánytól.

Agárdi István mázoló és butorfestő az Emke-palota alatt.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat szép, finom s a legjutányosabb árak mellett elkészíteni, különösen butorfestésekre igen nagy súly fektetek, nemkülönben épületmunkákra és berendezésekre is.

Ezenkívül nálam házi szükségletre kívánandó színekben különféle olajba tört festékek is kaphatók, melyeket annyival is inkább előnyösebb nálam beszerezni, hogy minden további piszkolódás, keverés kikerülésével használni lehet.

A nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogását és bizalmát, melyet eddig irányomban tanusított, úgy ezután is kiérdemelni óhajtom.

Ugyanitt tisztességes családból származó 1—2 fű tanuló felvétetik, fizetéssel avagy teljes ellátással. (Lehet vidéki is.)

UJDONSÁGOK.

Glacz Antal főispán meleg szeretettel karolta fel az ügyet és személyesen járt annak érdekében a kormányánál. A főispán közbenjárása nem is maradt eredménytelen. Wekerle miniszterelnök kijelentette, hogy a bánya üzeme 1909 év végéig fennmarad, azonban azon túl az állam anyagi érdekei megkívánják, hogy be-szüntessék a bányát.

A népről azonban nem feledkezett el a miniszterelnök, amennyiben kijelentette, hogy a kérelem második részét, mely ipartelepek felállítására vonatkozik teljesíteni fogja.

A miniszter intézkedéséről már értesítve is lett a rézbányai lakosság és általános örömmel fogadták azt. Az ipartelepek felállítása tárgyában már a közeli hetek valamelyikén egy vegyes bizottság fog Rézbányára kiszállani. A bizottság lesz hivatva megállapítani, hogy a felállítandó ipartelep milyen legyen és hogy melyik iparág virágoznék ott legjobban.

A bizottságban benne lesz Glacz Antal főispán is. A miniszteriumból egy szakértő fog lejönni, aki vezetni fogja a tárgyalásokat.

Előfizetési felhívás.

Nem kell sem térben, sem időben messze menni argumentumért; mindennap hangosabban olvassa ránk a kegyetlen tanulságot: hogy a keresztény társadalom lépésről-lépésre veszti a tért.

Mikor ellenségeink leszoritják furtanggal vagy erőszakoskodással egy-egy emberünket nem az egyeseké: valamennyiünké, az egész keresztény társadalomé az a veszteség.

Megtámadják egyéneiben a keresztény társadalmat, oszlopait ássák alá, hogy az épület romba dőljön és a romok fölött szabad legyen a zsákmányolás — és ezt a munkát tétlenül nézzük.

Lehetséges-e, szabad-e összedugni a kezeket akkor, mikor a házat gyujtogatják fejünkre?

Évek során át figyelmeztetjük közönségünket a fenyegető veszélyre, melyet az új pogányság hoz magával. Ez ellen a szervezett támadás ellen nem véd meg más, csak a szervezett védelem.

Egy táborba gyűjtsön mindnyájunkat a keresztény öntudat!

A keresztény öntudat, a keresztény ébredés lobogóját lengeti lapunk egy évtizedet meghaladó idő óta. Ide gyűjtjük, a mi zászlónk alá azokat, a kiknek még van érzéke ez ország, e társadalom erkölcsi alapjai iránt. Mikor lapunk terjesztését és az előfizetések megújítását kérjük az új negyedév kezdetén, ezt a keresztény lobogót akarjuk erős, győzni képes és győzni akaró sereg élén látni.

Lapunk előfizetési ára marad a régi:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 "

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 "

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 "

A »TISZANTÚL«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

* A biharmegyei választókerületek új beosztása.

Tegnap számunkban a választókerületek új beosztásával kapcsolatosan közöltük Glacz Antal főispán nyilatkozatát. A közleményünkbe azonban hiba csuszott és ezt most kötelességünknek tartjuk korrigálni. E szerint a főispánnak legutolsó budapesti utja nincs összefüggésben ezzel az ügygel és így hivatalosan véleményt adni nem is tudott. A választókerületekre vonatkozólag pedig kijelentjük, miszerint a főispánt nem vezeti az a szempont, hogy a nemzetiségi képviselők megválasztása lehetetlenné tévessék. Nézete szerint változások bizonyára lesznek a kerületekben p. o. Belényes, Elesd, Tenke bajosan maradhat meg a mai beosztásában.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága hétfőn, április 6-án délután 3 órakor ülést tart, amelyen a Félix- és Püspökfürdőbe tervezett vasút építési ügye kerül tárgyalásra.

A Katholikus Kör böjti estélye. Csütörtökön, a f. hó 9-én este 6 órakor a kir. kath. jogakadémia dísztermében tartja meg a Katholikus Kör második böjti estélyét, a következő műsorral:

1. *Beethoven:* Andante és Rondo. Fuvolán előadja *Manalik Győző*, zongorán kíséri *Mazalik Alfréd*.

2. *Az emberi szív.* Irta dr. *Bognár János* kanonok, előadja *Popity János*

3. *Liszt Ferenc:* II. rapszódája. Zongorán előadja *Komlóssy Ilonka*.

Az estély iránt városszerte nagy az érdeklődés, úgy, hogy annak a multkorhoz hasonló sikere biztosítva van.

* **A belényesi trachoma.** A belényesi főszolgabíró tegnap terjesztette be jelentését az alispánhoz az iskolákban foganatosított szemvizsgálatokról. A jelentés szerint beiratkozott összesen a belényesi iskolákba 1065 tanuló, kik közül megvizsgált az orvos 937-et. Trachomának talált 15 tanulót és trachoma gyanusnak 19-et. Hurutos volt 119 tanuló.

* **Megmérgezett család.** Sarkadon mérgező szerencsétlenség történt egy szegény családban, melynek két tagja jelenleg élethálál között lebeg egy tagja pedig már meg is halt. Szerdán délután Varga Lajos 17 éves, Varga Imre 14 éves és Varga Róza 10 éves gyermekek édes anyjukkal együtt, a község határában fekvő szántóföldekre mentek ki, hogy ott megkezdjék a tavaszi vetést. Munkaközben megszomjaztak és a földek szélén huzódó csatornából merített vízből ittak. Munka után a két nagyobb fiú rosszul lett és erős gyomorgöröcsről panaszkodtak. A baj akkor látszólag elmúlt és a szerencsétlen család másnap megint kiment dolgozni és akkor ismét ittak a vízből. Hazatérve a munkából mindnyájan rosszul lettek. — Iszonyu gyomorgöröcsök gyötörték őket, úgy annyira, hogy a testrészeik megmeredtek. Azonnal orvost hívtak a családhoz. Mire azonban az orvos megérkezett a 10 éves Róza a szenvedések következtében meghalt. A másik két gyermek betegsége szintén aggasztó, az orvos Varga Lajos életben maradásához kevés reményt fűz. Az anyának már semmibaja sincs. Az anya előadása szerint az egész szerencsétlenség tulajdonképpen az ő restségük következménye. Azt adták elő esetükről, hogy azért ittak a csatorna vízből, mert az ivóvizet tartalmazó

kut távolabb volt. A mérgezés ügyben vizsgálat fog megindulni, annak megállapítása iránt, hogy a vízben milyen anyag volt, mely a mérgezést előidézte.

* **Új postafőnökség.** Biharmegye Feketebátor községben 1908. évi április hó 16-án postai főnökség lép életbe.

* **Sorozás Margitán.** A margitai sorozások tegnap értek véget. Előállott összesen 756 hadköteles. Távolmaradt 107. Besorozott 174 legény az ujoncjutalékba, 7 önkéntes és 55 póttartalékos.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, a Középesy-családot mély gyász érte. Özv. dusesdi *Középesy Gyuláné* sz. Kiss Eleonórának, élete 91. évében elhunyt. Temetése holnap, április 6-án délelőtt fél 10 órakor lesz a Rákóczi uti Középesy-házban.

* **A Püspök-fürdő megnyitása.** A tavasz meghozza a fürdőknél is az eleven életet. A Szent László (Püspök) fürdőt *Kernács János* fürdő bérlő tegnap megnyitotta s ezzel eleget tett az intelligens közönség óhajának. Bár a hivatalos fürdő szezon még nem kezdődött meg, a pompás Püspök-fürdő megelégnül a gyógyulni és szórakozni vágyó közönségtől, amely annyira kedveli ezt a minden tekintetben elsőrangú gyógyfürdőt. Még kedveltebbé teszi a fürdőt a közönség előtt a közszeretnek örvendő bérlő *Kernács János*, akinek előzőkenysége, mindenre kiterjedő figyelme, valamint a kitűnő konyha és pompás italok elismerése érdemesek.

* **Az Edison színház vasárnapja.** Az Edison színház új műsorának páratlan sikere Erdekes változatokban a kacagtató jelenetek és látványosságok mesés sorozata ez a műsor, a melyben kitűnően mulat a telt házak közönsége. A műsorban mindenki megleli az izlésnek megfelelő képet, s legkényesebb igényű néző sem talál kifogásolni valót. Az előadások ezzel a pompás műsorral ma vasárnap délután 3 órakor kezdődnek. Hat óráig fél helyárak vannak. Az Edinsonban délutántól estéig kitűnő cigányzenekar muzsikál.

* **Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy m. kir. szabadalmazott lábgőzfürdő készülékemről és a természetes házi gyógymódról stb. szóló Utmutató című könyvem 1908. évi április hó 7-én megjelent, miről április 9-én d. u. 5 órakor a Tűzoltó laktanyában felolvasást fogok tartani. Aki reuma, csusz, köszvény, asztma és mindennemű hűlésből származható bajoktól otthoni önkezelés által szabadulni óhajt, az jöjjön el okvetlenül a megtartandó felolvasásomra, hol is a megjelent Utmutató könyvek beszerezhetők. Tisztelettel *Ritkó Viktor*, higienikus, magyar kir. szabadalom-tulajdonos. Nagyvárad, N.-Teleky-utca 12. szám.**

x **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea sütemény kapható. Telefon 395.

x **Nagyszabású képkeretezési vállalat.** *Szichta Tivadar* üvegkereskedésében *Kossuth-utca 2.* (volt Blum-féle üzlet) kívánatra képkeretezések azonnal is elkészíttetnek. A leg-egyszerűbbtől a legdiszesebbig. Olcsó árban.

EGYESÜLETEK.

Felszámoló közgyűlés. A nagyvárad-i iparfejlesztő és pártoló egyesület március hó 22-ére meghirdetett közgyűlése a megjelentek csekély száma miatt megtartható nem volt, így ma, 1908. évi április hó 5-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg a »Kis pipa« vendéglő külön helyiségében (Szent János-utca) felszámoló közgyűlését.

IRODALOM.

Az új házassági törvény rövid magyarázata.

Gennari Kázmér bíboros, a kiváló egyházjogász »Breve commento della nuova legge sugli sponsali e sul matrimonio« címen az új házassági törvényhez minden részletre kiterjedő, alapos magyarázatot írt, melynek gyakorlati használhatóságát és értékét tényesen igazolja az a körülmény, hogy alig pár hónap alatt három kiadást ért.

Gennari jeles műve dr Császár József theol. tanár fordításában legközelebb — mindenestre még husvét előtt magyarul is megjelenik. A magyar fordítás az olasz eredetinek harmadik kiadása után készült, melybe már felvannak véve a zsinati kongregációnak (S Congr. Conc.) ez ügyben hozott legújabb resolúciói is. Már most megrendelhető az Egyházmegyei Nyomdánál Szombathelyen. Ara a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 1:30 K; növendékpapok részére legalább tíz példánynak egyszerre való megrendelése esetén 1.— kor. bérmentve. — Utánvétel után történt megrendelés esetén a postadíj a megrendelőt terheli.

Virágjáték Pozsonyban.

Komlóssy Ferenc pozsonyi prépost nálunk is meghonosítja a virágjátékot. Kedélynek és észnek nyit versenypályát. Költeményeket, hazafias, vallásos és történeti novellákat kér a versengőktől, akik a következő díjakat nyerhetik:

1. A legjobb lyrai költemény. Jutalma élő virágcsokor himzett szalaggal. Lónyay Eleménné grófné Stefánia kir. hercegasszony, mint virágkirálynő tiszteletdíja.

2. A legjobb vallásos költemény (epikus vagy lyrikus) Jutalma arany ibolyavirág. A pozsonyi róm. kath. autonom hitközség ajándéka.

3. A legjobb hazafias költemény. (Tárgya Pozsony város multjából merítendő). Jutalma arany cseréj. Pozsony szab. kir. város ajándéka.

4. A legjobb virágének (szerelemi dal.) Jutalma arany tulipán. A Pozsonyi Toldy-kör ajándéka.

5. A hazaszeretetet dicsőítő legjobb, népies költemény (dallamra.) Jutalma aranyozott ezüst serleg. A Bouressi-házaspár ajándéka Kölnből (az asszony magyar nő.)

6. A legjobb óda Arpádházi Szent Erzsébetről. Jutalma arany toll. Komlóssy Ferenc dr. pozsonyi prépost ajándéka.

7. A legjobb novella. Jutalma arany szegfű. Vutkovich Odön dr., a »Nyugatmagyarországi Híradó« főszerkesztőjének és tulajdonosának ajándéka.

8. A legjobb zenemű (magyar motívummal bármely hangszerre, esetleg zenekarra.) Jutalma arany csipkerózsa. A Stollwerck Testvérek pozsonyi gyártelepének ajándéka.

A rendes jutalmakra csak magyar nyelvű művek pályázhatnak.

Rendkívüli jutalmat kapnak:

1. A virágjátékokat dicsőítő legszebb német nyelvű költemény, egy német ballada, egy német novella, egy epikus költemény a kereszt diadaláról, német költemény, francia költemény és egy spanyol ballada.

A pályaművek legkésőbb ez év május hó 10-éig küldendők meg Komlóssy Ferenc prépost, bizottsági elnök címére (Pozsony, Káptalan-utca.) A pályázat nyílt, jelítség levelek csatolása mellőzendő. A legkiválóbb pályanyertes művek a virágjátékok alkalmával kerülnek előadásra. A jutalmakat ugyanekkor Lónyay Eleménné grófné Stefánia kir. hercegasszony ő fenéke, a virágkirálynő fogja kiosztani.

Nadányi Zoltán versekötete. »Versek« címmel, csinos kiállításban megjelent Nadányi Zoltán versek kötet. A kötetre legközelebb visszatérünk.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap d. u.: Tündérszereltem. Este: Cigánybáró.

Hétfő: János vitéz.

Kedd: Gyurkovits lányok. (Simon M., Körmendy, Reviczky Rózsi bucsuja.)

Szerda: Ördög. (Fehér Gyula bucsuja.)

Csütörtök: Vig özvegy. (Palásthy bucsuja.)

Péntek: Üdvöske. (Bércziék bucsuja.)

Szombat d. u. a karszemélyzet jutalomjátéka. Este: Varázskéreg. (Tábory Frida bucsuja.)

Vasárnap délután: Nincs elvámolni valója? Este: Traviata. (Szántó bucsuja.)

A mai előadások. Huszka és Bakonyi rendkívül poétikus és magyar szépségekben gazdag daljátékát, a Tündérszereltem adják ma délután a legjobb erővel és új, pazar kiállításban. Este a Jókai megindítóan szép regényéből írt Cigánybáró kerül színpadra, a világhírű Strausznak legfinomabb, legnépszerűbb zenéjű operettje, Károlyi Leonával, a kiváló művésznővel a fő női szerepben. A többi szereplő is nagy ambícióval készült erre a pompás operettre.

TÁVIRATOK.

A francia püspökök kinevezési rendje.

Páris, április 5. A Figaró szerint a pápa a francia püspökök kinevezetése körül a jövőben követendő eljárást a következőképpen szabályozta. Minden püspök évenként, akár van megüresedett egyházmegye, akár nem, három pap nevét terjeszti elő, akiket a püspöki méltóságra alkalmas jelöltnek tekint. Ezeket azután 8 bíborosból álló bizottság elé terjesztik, amely a jelöltek személyére és érdemeire nézve megszerzi a szükséges információkat. A pápa azután a francia episzkopátus újabb megkérdezése nélkül a jegyzékek alapján motu proprio fogja a kinevezéseket megejteni és e tekintetben fentartja magának a jogot, hogy esetleg a jegyzékben nem említett papot is kinevezhessen.

Igazságszolgáltatás.

Utazás egy erdő körül.

A nagyváradi büntető bíróság érdekes pörben hozott döntést a tegnapi nap folyamán.

Az ügy előzményei még az 1848. évi urbéri rendezésig nyúlnak vissza, amikor a földes urak és jobbágyaik közti viszony gyökeres reformon ment keresztül.

A reform következtében az aradmegyei Acsva község lakossága, amely Hollaky földesurak jobbágya volt, az eddig jobbágytelekkel kapott földet és legelőt s egy erdőrésztet megváltott. Az erdő többi részét a jelenlegi tulajdonos Hollaky Imre, volt országgyűlési képviselő haszonbérbe adta a Milko

Vilmos és fiai szegedi erdőtermeléssel foglalkozó cégnek kitermelés végett. A község s az uraság birtoka, illetve erdeje közti határt telek-könyvileg megállapították és hitelesítették. Az acsvaiak azonban ezt a határt nem fogadták el és önkényesen más határt jelöltek meg s az ezen új határtól megjelölt területről is hordták a fát, ami a tulajdonos érdekeit igen sértette. Ez a fahordás többszöri figyelmeztetés, tilalom, pör dacára is 1903. tavaszától természetesen tart s ezen idő alatt a tulajdonosnak 7362 K kárt okoztak. Hollaky ez ellen más védekezési módot nem találván, a legvégső eszközhöz fordult, erdejére zárlatot kért és a rajta csipet fatolvajokat Belk Györgyöt és 16 társát följelentette az aradi kir. törvényszéknél. A Curia azonban Hollaky kérelmére a nagyváradi kir. törvényszéket delegálta, amely tegnap tartott tárgyalásán döntött a nagy érdeklődést keltett pörben.

A tárgyalást reggel 9 órakor nyitotta meg dr Csulyok Béla elnök, aki mellett Korn és Vámosy szavazóbírák működtek. A védelmet dr Várady Ödön képviselte, a közvádoló szerepét Lázár Márton alügyész töltötte be. A tárgyalás megnyitása után felolvasták a vádiratot, majd a kiküldött mérnökök és szakértők jelentését, amiután a vádlottak kihallgatására került a sor.

A vádlottak kihallgatásuk alkalmával arra a tényre hivatkoztak, hogy ők jóhiszeműleg jártak el, mert a falu apraja-nagyja emberemlékezet óta hordja a fát a vitás erdőrésztől, amelynek a tulajdonjoga most különben is pör tárgyát képezi. E fahordás ellen semminemű tiltakozó rendelet vagy ezt célzó intézkedés felperes részéről nem történt s így hallgatóságos beleegyezésével mintegy szentesítette ezt a régóta divó uzust.

Ezt a tényt, a vádlottak ezen állítását különben a kihallgatott tanúk is megerősítik, akik egyértelműleg, egybehangzóan azt vallották, hogy ez a fahordás tényleg uzus, aminek a megállítását soha senki sem kísérelte meg. A törvényszék kihallgatta még Pál Miklós erdőmestert és Stern Gyula erdőkezelőket mint szakértőket, akiknek azon vallomásaival szemben, hogy a vitás terület a Hollaky-é, a vádlottak azt erősítik, hogy a kérdéses erdő tulajdonjogát Hollaky nekik szóbeli megállapodás útján átengedte.

A délelőtti tanúkihallgatásokkal telvén el, a délután folyamán, miután a törvényszék a bizonyítás kiegészítése tárgyában tett indítványokat elutasította, a pörbeszédre került a sor, amiknek az elhangzása után a törvényszék meghozta az ítéletet, amely az összes vádlottakat felmentette a vád és következményei alól azzal az indokolással, hogy a jóhiszeműségét beigazoltnak látja és mert az a tény, hogy Hollaky tiltakozott volna a fahordás ellen, nem nyert beigazolást. Az ítélet ellen Lázár alügyész semmisségi panaszt jelentett be.

Erős Rezső sajtópöre. Abban a sajtópörben, melyet Erős Rezső püspökségi jószágigazgató indított a Nagyváradi Napló ellen, a királyi tábla a bizonyítás kiegészítését rendelte el s annak foganatosításával megbizta Korn Lajos törvényszéki bírót. A tanúk kihallgatása tegnap reggeltől estig tartott s annak folyamán beigazolódtott, hogy azt a kérelmet, melyet a kerpenyétiek az elmúlt decemberben Bihar-megye közigazgatási bizottságához beadtak,

Dr. **Dinas Sándor** szerkesztette. — Valamennyi tanu igazolta, hogy a püspökségi uradalom ismételtén felajánlott a lakosoknak a beerdősített terület helyett havasi legelőt, amelyet azonban ők nem fogadtak el. A kerpenyési görög keleti lelkésznek ama vallomásával szemben, hogy Erős Rezső azt mondta volna neki, hogy miniszteri engedélye van a legelő beerdősítésére, a főmagánvádó azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a közte és a kerpenyési lelkész közt lefolyt beszélgetés egész tartama alatt jelen volt tanuk és ő maga is hallgattassanak ki ez állítás ellenkezőjének beigazolására.

A tenkei végrehajtó fegyelmi ügye.
Jaeger Alajos tenkei kir. járásbírói végrehajtó fegyelmi ügyében tegnap volt meg a fegyelmi tárgyalás. Az ügy előzménye az, hogy Jaeger ez év február 8-án szabadságot kért az azal az ürügygel, hogy a Püspöktúrdóba megy! A szabadságot meg is kapta, azonban annak leteltével nem jelentkezett. Keresték a fürdőben, de ott sem tudtak róla, a lakásán pedig minden ingó dolgot eladott. A fegyelmi tárgyalás során az ügyész a hivatali hanyagság legmagasabb fokát állapította meg és a legsúlyosabb büntetést, az elbocsátást kérte, amit a bizottság ki is mondott annál is inkább, mert Jaeger hivatali működése alatt több visszaélést követett el, ugyanis a megengedettnél magasabb díjakat szedett ténykedéseiről.

KÖZGAZDASÁG

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, ápril. 4.

Osztrák hitelrészvény	—	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	—	734.75
Leszámitoló bank	—	—	403.—
Rimamurányi	—	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	—	—	644.50
Közuti vasut	—	—	528.50
Városi villamos vasut	—	—	282.50

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, ápril. 4.

Buza okt.	50 kilogrammonként	11.81
Buza ápr. 1908	—	8.51
Rozs ápr.	—	12.57
Zab ápr.	—	91.11
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde	1908. ápril. 4.	—
Magyar arany járadék 4 száz.	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	81.25
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	92.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.—
Magyar nyeremény sorsjegy kölcsön	—	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	140.—
Osztrák járadék papírban	—	91.57
Osztrák járadék ezüstben	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	29.55
1860. osztr. államsorsjegyek	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	1780.—
Magyar bitelbank-részvény	—	633.50
Osztrák hitelbank-részvény	—	726.50
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	693.50
20 frankos (Napoleondor)	—	19.20

NYILTTÉR.

Hartstein Gizella
és
Jakobovits Cella

ajánlják a legújabb bécsi és párisi kalapkülönlegességeiket.

Nagyvárad, —
Színház-utca 4. sz.

Kalap átalakítások el fogadtatnak.

A nagy bőjt alkalmára

beszereztük a legizletesebb bőjti eledeleket, u. m. angolna, pisztráng, mindennemű sardiniák, hollandi sós, kelettengeri tejcs, bismark, császár- és fileé heringek, rák, ajóka, ajóka gyűrű, oroszhal — ementhali, kárpáti, gróji, trappista, Romatour, Imperial, pármal sajtok. — Valódi liptói túró, székely tömlő túró. — Tea-vaj. Legfinomabb és tisztánkezelt enni való olajok — borecet. Asztali és csemegeborok, pezsgők, cognac, kis üstön főtt magyar és lengyel pálinkák, likörök friss és aszalt főzések, gyümölcsök

Tisztelettel:

MEZEI JÁNOS ÉS TÁRSA

fűszer csemege kereskedése N.-Várad, Szt. László-tér.
Telephon: 249.

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Írta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.) (36)

Mindenki, aki a corson lakik, felhasználja ezt az alkalmat, hogy tulsókát elodázott meghívási adósságokat beváltson s ahány ismerőst el tud helyezni ablakainál, annyit meghí — de gyakran még jóval többet is.

Vulpini hercegnőnél ilőenkor nagyszámu társaság gyűl össze, mely többnyire a herceg olasz rokonaiból áll; Ferguson és de Gandry urhölgyek maguk jelentették be magukat és Zinka s Gabriella is a Vulpini palotából fogják megtekinteni a nagyszerűen mulattató lát-

ványt. A báróné arcfálásban szenved, mi a kiemenéstől tartóztatja — a min, mellesleg mondva senki sem busul.

Hat órakor, még a Confetti úrközet előtt, az urak és urnők a valódi római restaurációban, »Falcone«-nál szándékoznak megebédelni, ámbar sokkal jobban és keayelmesebben ebédelnének odahaza. Onnan aztán még a Teatro Constanziba mennek, — a farsangi álarcosbálba.

Ezt a valósággal római farsangi-programmot Vulpini principe maga állította össze, még pedig különösen Schalingen grófnő tiszteletére, ki nagyon érdeklődik a római helyi-érdeku dolgok iránt s ennél fogva az egész tervért rajong. A hercegné megadta magát, mint egy szelid áidozat, — cseppet sem érdeklődik a helyi színezet iránt s az olasz nemzeti étkék s farsangi tréfáktól rendszeren fájni szokott.

Három óral — Virággal telt kosarak, valamint csinos kis bonbonniérekkel telt skatulyák kihívólag készen állanak az ablakban.

A kicsi Vulpiniak, kiknek a nagy salon középső kettőszablaka van szánva, már bevezettek félénk, feketeruhás angolnőjük által. Egy lábön ugrádoznak örömlükben, s várakozásteli türelmetlenségükben egymással évődnek, fürteiket meg-megráncigálják s enyelegve civakodnak.

Mikor az angolnő halkan megrójjá őket, a legidősb azt feleli »mae carnevale«, mire a vendégek elnevetik magukat, az angolnő pedig elhallgat.

A társaság együtt van.

De Gandry és Ferguson urnők igen csinosan és festőien néznek ki; az előbbi, a farsang tiszteletére, piros fezt visel a fején, a másik arannyal átszőtt s keleti izlésben drapierozott kendőt. Kernevál herceg megengedi az ily jól álló tulzásokot és az elfogadott közönséges fejdísznek e napra háborut üzent.

Az ablakokból a kocsikba, a kocskiból az ablakokba röpítettnek az illatos lövegek: közbe-közbe apró bonbonniérek kerülnek sorra s icipici szines papir foszlányok, mint tarka hópolyhek lebegnek a levegőben.

A piazza di Veneciáról csattogó katonazene hallatszik át. Az álarcosmenetek a magánfogatok közé vegyülnek.

A Vulpini palota gyermek-ablaka, kétségtelenül, az egész korszó legélénkebb ablakainak egyike. Zinka a kis sereg közepett áll s az öt imádó apró népség különös kérelmére vállalta el a telülvígázatot.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Hirdetmény.

A kamarai székházban
— a souterrain —

helyiség

az I. és II. minden órán, a III-ik
a folyó évi május hó 1-re

kiadó.

Értekezni lehet a kamarai titkari hivatalban.

!! Kedvező fizetési feltételek !!

Saját érdeke

minden hölgynek, hogy
tavaszi ujdonságainkat
női ruhaszövetek, selymek, delinek és
mosóárakban, ugyszintén tavaszi női fel-
öltők és taft kabátokban megtekintse.
Szébbet, jobbat, divatosabbat
sehol olcsóbban nem kap
mint nálunk.

Két nagy csődtömegeből

került 2500 méter gyapju delin à 50 kr., valódi
Koechlin-téle levartimok à 42 kr., **1000 mé-
ter csikos tavaszi kelme 75 krajcártól,**
1650 méter színes és fekete taft 1 frt 20
kr.-ért, 120 széles taft fihr és liberty selyem
még nem létezett olcsó ár 2 frt 88 kr.

Struc boák, selyem alsók, japán övek
27 százalékkal olcsóbb mint bárhol.

Vászon és asztalneműekben

a régi elismert szolid minőségek és áruk.
Nagybecsü pártfogást kérünk:

Wallerstein Fülöp Fiai

Bémer-tér, Pannonia mellett

!! Kedvező fizetési feltételek !!

Olcso bevásárlási forrás!!
**ÜVEG- és PORCELLÁN árukban
SZICHTA TIVADAR üvegkereskedésében**

KOCSUTH-UTCA 2. szám (volt Blum-féle üzlet.)

Nagy raktár asztali, teás, kávé és mindennemű **üveggészletek-**
ben, függő- és asztali lámpákban. Különféle disztárgyak és alpacca
evőeszközökben. Elvállaltatnak képek keretezésre és minden más
üveges munkák olcsó árban. — Csődtömegeitől átvett áruk minden
elfogadható árban. Nagy raktár táblaüvegben.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE
Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vártér 1.

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a
Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40
gyertyás Wolfram lámpa *darabja 5 kor.*
60 gyertyásé *5 kor. 50 fill.*

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,
tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű **izzólámpa különlegességek,** fény-
képes z-l ámpák, ugyancsak **5 százalékkal**
kartell áron alól kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók a villamos telepen külön e
célra épített nagy

csillr-raktárunkat
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorkát

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítá-
sát, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
lítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetsek ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily meny-
nyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsav forrásokból szoda-
vizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra
össze nem tévesztendő mesterségesen előállított,
Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

egész és féliteres üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál.

248 1—200

**Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásvány-
vizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.**

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban t lefon 18. sz.

Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Nagyváradai sör.

Értesítse a nagyérdemű közönséget, hogy az újonnan gyártott

márciusi söreim

mosi kerülnek forgalomba. Valóban finom, kellemes ízű sörök megfelelők a legkényesebb izlésnek. A márciusi sörök már ós idők óta a sörértők kedvence és gyártmányom tekintetben versenyez a legelsőrendű minőségekkel. Ez alkalommal ajánlom SZT. LÁSZLÓ MALÁTASÖRÖMET, mely a világhírű bajor sörök mintájára készült. Söreim kaphatók eredeti gyári töltésben minden kereskedésben. A n. é. közönséget kérem ezen helyi gyártmányú söreimet, melyek a legelsőrendű gyártmányokkal versenyképes előnyben részesíteni annál is inkább, mert az jutányosan beszerezhető és nem fizet annál reklám címetek drága pénzen.

Kitünő tisztelettel
KRAUSZ BÉLA.

Gépjavitó műhely

NAGYVÁRAD

Hattyu- és Vitéz-utcák sarkán.

Teljesen korszerűen, legújabb gépekkel felszerelve és villanyerőre berendezve. Készítik, javítják és szerelik mindennemű gazdasági gépet, modern berendezéseket, gőzgépeket. Elvállalom nyomdai gépek javítását is felelősség mellett.

A nagyérdemű közönség tömeges partfogását kéri:

Schmidt Frigyes.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszében) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszthető jelzálogkölcsonöket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 1/2, 32, 35, 40, 41, 44 1/2 50 évi törlesztésre.

Kölcsönkérvényeket elfogad: **Breitenstein Frigyes, Bethlen-utca 9**, ki egyszerűs mind bővebb felvilágosítást is nyújt.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

Legjobb
szépítőszert!
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen!

A szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására

legkitünőbb és legbiztosabb vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó teljesen ártalmatlan zsirmentes készítmény

Ezen világhírű arckenőcs el-távolít szep-lőt, májfoltot-pattanást, miteszert és más minden bőrbajt, ráncokat, himlő-helyeket is, az arcot simává és üdévé teszi. Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor., Margit hölgypor (3-féle színben) 1.20 K, Margit szappan 70 f., Margit fogpép 1 K, Margit arcvíz 1 K. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: FÖLDES KELEMEN gyógy-szerész, Arad. Kapható Nagyváradon: Bleier J., Gross S., Heringh S., Leszner A., Molnár L., Nyíri Gy., Rozvány Gy., Vadász drog., Berger illatsz.

Csodás,
gyors és
biztos hatása.
Törv. védve.
Óvakodjunk
utánzatoktól!

Meghívó.

A nagyváradai »Tüdővész ellen védekező egyesület« Nagyvárad város székházának közgyűlési termében 1908. évi április hó 12-ik napján d. e. 11 órakor közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai ezuton meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. a) az igazgató választmány által beterjesztett évi jelentés és
b) az igazgató választmány által beterjesztett számadás tárgyalása.
 2. az 1908. évi költségvetés megállapítása.
 3. az egyesület tagjai által benyújtott s a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával az elnökél bejelentendő indítványok tárgyalása.
- Nagyvárad, 1908. március hó.

Glac Antal,
elnök.

Dr Fráter Pál,
titkár.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
elegetős, csak	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarnt stb. stb. gyári áron kívül a mint megbízható és szolid cég mindent ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Uj fényképészeti és festészeti műterem Nagyváradon.

LEMBERT EDE fényképészeti és festészeti műterme

mely a modern kor kívánalmainak megfelelően teljesen újonnan épült Rákóczi-ut 8. szám a. (Fő-u. Győrffi-ház) megnyílt.

Műtermében készít:
Platin képeket
Aquarelleket
Olajfestményeket
és régi képek után új másolatokat.

Elsőrangú kivitel!

BENZINMOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, utimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmivelő eszközök, stb. stb

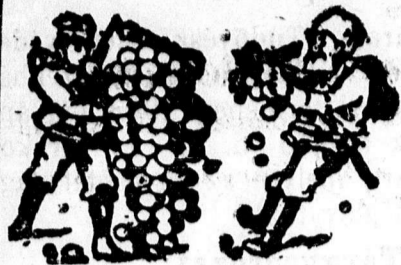
KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST.

V., VÁCI-KÖRUT 32.

Szőlő-oltványokat

szállít,
fajtisza
ságyáért
jótállva
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
elsőnek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 28. sz. (Nagyküküllő-megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részét elérkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyítást szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodá-
val szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és
szalon berendezések, mindennemű modern styl
szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendki-
vül nagy választékban. 210

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen

Hirdetések

felvételnek

a

Tiszántul

kiadóhivatalában.

T. c.

Szives figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek minden néven néve-
zendő **régi kályhák átalakítási munkálatát**, valamint az ismert szab.
fatüzelésre alakítandó kályhát, legelőt-
szerűbben a tavasz mentén eszközöltetni.
Megjegyzésül felhozzuk, hogy a legegészségesebb és legtisztább ott-
hont csakis az ismert szab. „**REFORM**” fatüzeléses kályhák szolgáltatják.

Kiváló tisztelettel

130 1-10

HARDMUTH L. és C.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 6. SZ.

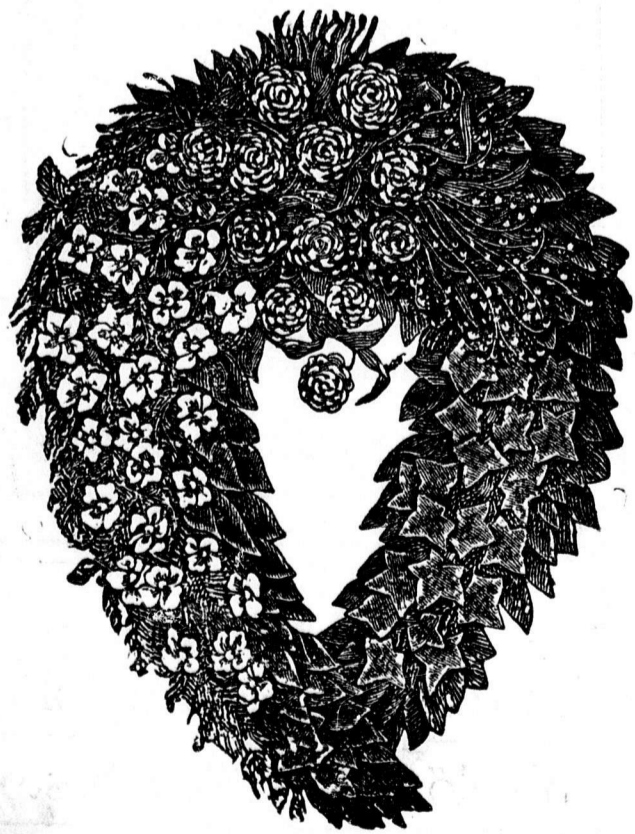
Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

ÉLŐ virágokból:

ugyszintén gyászjelképek, szívkeresztek, horgony kereszték stb egészen frissen levágott virágokból kaphatók.

Csokrok menyasszonyi, ko-
szoruleányi, bálai vagy bármily
alkalomra, szép berlini papir-
tartóval 1—3 frtig.

Csokrok atlasztartóval 3
frt 50 krtól 6 frtig, selyem-
tartókban **rózsa** és **kamé-
liák** 8 frttől 12 frtig, ami
ezelőtt 15—20 frtba került.

Csokrok a legfinomabb min-
tájuk, a legújabb párisi minta
szerint a legfinomabb selyem,
csipke és atlasz tartókkal
18—25 frtig, ami ezelőtt
40—50 frtba került.

Gyászkoszorúk igen szép,
tartós zöld és szép virágok-
kal díszítve 1—3 frtig.

Babérkoszorúk ovál vagy
kerek alakban, igen szép vi-
rágokból díszítve 2 forinttól
10 forintig.

Kiváló tisztelettel

Farkas József,

a váradvelencei műkertészet és
rózsatelep tulajdonosa

Nagyváradon.

Kívánatra részletes faj- és árjegyzéket mindennemű kertészeti cikkek-
ből ingyen és bérmentve küldök, vidéki rendeléseknél kérem a pontos
címet, valamint a rendelmény postán vagy vasuton szállíttassék. Ren-
delésnél elő nem szükséges, a küldemények utánvétellel küldetnek.

Közgazdasági Bank r.t.

Nagyváradon, Teleky-u. 10.

Telefon 742. Telefon 742

Hitelt nyújt váltóra, folyószámlára, értékpapírra, betáblázás mellett ingatlanokra.

Elfogad betéteket

5%

kamatozás mellett a betét napjától számítva. (Betét kamat-adót a r.t. viseli.)

Takarékosság előmozdítása céljából forgalomba hozta Selfmen-féle takarékperselyeit, melyek már is nagy népszerűségnek örvendenek. Ily perselyek 6 korona betét befizetése ellenében a pénztárnál kaphatók.

Intézetünk elvállalta hazánk egyik legtekintélyesebb életbiztosító intézetének: a Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet, mint szövetkezet vezérképviseletét.

Cheque számla szám 21.261.

tisztelettel:

Közgazdasági bank részvénytársaság.

Kelemen Béla könyvkötészete

NAGYVÁRAD,
Nagypiac-tér,
(Andrényi-palota.)

Új butor nagyraktár!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy saját

kárpitos, asztalos, esztergályos műhelyünket és butortelepünket kibővítettük és azt a mai naptól kezdve

Pelleyné és

Schmidt

bejegyzett cég alatt fogjuk tovább vezetni. Minden törekvésünk oda irányul, hogy a legkényesebb izlésnek is eleget tegyünk. Araink igen szolidak. Szilárd munkánk és pontos kiszolgálásunkért több oldalról már is elismerésben részesültünk. Állami hivatalnokok és katonatiszt uraknak igen előnyös árt számítunk.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kéri

Pelleyné és Schmidt

NAGYVÁRADON, Teleky-utca 24. sz.

Magyar királyi államvasutak.

75771—08 szám.

Pályázati hirdetmény

darabos-, kocka- vagy diószén szállítása iránt.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1908. évre 52100. 1909 és 1910 évekre évenként 62100 tonna darabos, kocka vagy diószén szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az egykoronás magyar okmánybélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok 1908 április hó 22 ig betetjesztendők, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 ózáig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részleies feltételek ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek, a magyar királyi államvasutak anyag és leltárberendezési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrássy-ut 73 sz. II. emelet 45 ajtó) valamint minden üzlevezetőségénél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján is megrendelhetők, megjegyezvén hogy a különleges szállítási feltételekért pedig 50 fill. fizetendő.

A feltételeknek posta útján való küldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

Budapest, 1908. március havában.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Legjobbak

a

Moskovits

czipők.

Kossuth-utca 5.

24

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónek bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, oszónál és meghűléseknel, bedörzsöléséknél használva.

Figyelmeztetés. • Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerészárán kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerészárán az „Arany oroszlánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.
Mindennapi szétküldés.

Fürdő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **f. hó 4-től** kezdve a

Püspök-fürdő

összes fürdői rendelkezésre állanak.

A kecsi minden vonat érkezésénél várja a n. é. közönséget és díjtalanul szállítja egészen a fürdőig.

Teljes tisztelettel

Kernáts János,

fürdő-bérlő.

Hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsa felhívja mindazon munkaadókat, kik az 1900 évi XVI. t.-c. alapján munkásaikat s alkalmazottaikat az országos gazd. munkás és cseléd segélypénztárban bejelenteni tartoznak, hogy a fent idézett t.-c. 8 § a értelmében 1 kor. 20 fillér hozzájárulási díjat, mely a f. évi április 1-én válik esedékessé legkésőbb április hó 15-ig a városi adóhivatal pénztárába fizessék be.

Nagyvárad város tanácsának 1908. április hó 1-én tartott üléséből.

Rimler Károly,
polgármester.

Pénz.

Olesó

töketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való *adás-vételét* vagy *bérlését* a legsikeresebb eredményre közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és finanszírozza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

Tátray Sándor

vasöntő, épület és műlakatos műhelye

Elvállal épületvasalást, vízvezeték berendezést villanyvilágítási, closett- és fürdőszoba-felszerelést, épület és sűrűcs készítést

valamint vasöntést, eszterga munkát, gyalulást, gőzkazán és mindennemű gépek javítását, gépalkatrészek, femperselyek, csapágyak, transmissiók öntését és megmunkálását gyorsan és jutányos áron.

Nagyváradon.

Teleky-utca 35. sz. a.

Fröhlich János

hentes- és mészáros üzlete

Rákóczi-ut (Rimanóczy palota.)

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy igen tisztelt vevőim kényelmére számos oldalról megnyilatkozott óhaj következtében üzletembe a

marhahúst

is bevezettem, s azt **folyó év február 1-től kezdve** szintén árusítom. — A n. é. közönség további szives támogatását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

Fröhlich János.

Eladó költőgép

Egy csirke, kacsá, liba költőgép Tarm Economi Gyphers Ingrubator fotogén lámpa által fűtve, **100 tojásra** helyszüke miatt **eladó. Ara 60 frt.**
Cim a kiadóban.

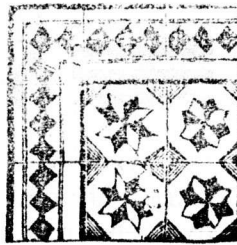
IFJABB WALLA JÓZSEF

MOZAIK-CEMENTÁRU- ÉS MŰKÖ-GYÁRA.
— ÉPÍTÉSI ANYAGOK RAKTÁRA. —

TELEFON 76—36. BUDAPEST. TELEFON 76—36.

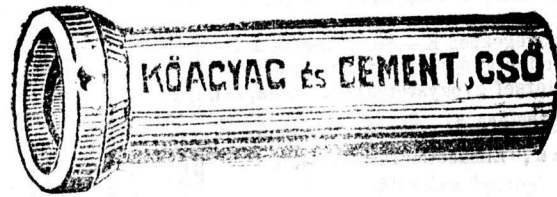
I R O D A:

VII., ROTTENBILLER-UTCA 15. SZÁM.

Márvány mozaik lapok
Mintázott cementlapok
Karmantus betonesövek
Különbféle műkö-munkák
Grauit terazzo
Beton-munkák
Csatornázások
Falburkolások

Mettlachi lapok
Keromit és klinkerlapok
Fayence-lapok
Kelheimi lapok
Terrakotta áruk
Kőagyagesövek
Chamotte téglá és agyag
Portland és románcement.

Ő cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán
A közös katonai jótékony célokra szánt

XXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban **egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.390 nyereményt tartalmaz készpénzben 513.580 korona** összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatlanul 1908. május 14-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a, továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytözsdekben, adó-, posta-távirda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)